Kiszántól

Politikai napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 „
Vidékre postán szállitva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 „
Egyes szám ára 8 fillér

Megjelenik minden nap, a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 293. szám. Nagyvárad. Szombat 1913. december 20

Az amerikai magyarok magyarsága.

Vajjon gondolunk-e arra, törődünk-e azzal, hogy Amerikában több mint egy millió magyar ember él már is és ennek a millió magyar embernek a száma folytonosan szaporodik? Gondolunk-e arra, hogy ez a több mint egy millió magyar, akinek a legnagyobb részében még meg is van az a szándék, hogy visszatér hazájába, amennyire lehet megtartsuk a magyarság számára?

Azt hiszem igen keveset gondolunk vele, pedig hogy mennyire érdemes lenne ilyesmivel is törődni, annak lépten-nyomon nyomát látjuk az amerikai magyar lapokban. Az egyik amerikai ujság már hosszabb idő óta csinál propagandát annak az eszmének, hogy azokat a kis magyarokat, akik Amerikában születtek és akik még soha sem látták Magyarországot, időnként hazahozzák és megmutogassák nekik az óhaza minden szépségét és minden nevezetességét.

Amerikában egész sereg olyan gyerek van, aki magyar szülőktől az idegen földön született, akik magyar szót csak szüleik ajkáról hallottak, ezek a kisgyerekek legtöbbször idegen angolos akcentussal beszélik a magyar nyelvet és hogyan vágyakozhatnának vissza arra a földre, mely szüleiket világgá bocsátotta, melyhez fajuk és nyelvük szerint tartoznak, amikor sohasem látták Magyarországot és a magyar föld a magyar nemzet csak mintegy mesés fantom, vagy mint egy regényes ország szerepel?

Egy másik amerikai magyar ujság most egyébről panaszkodik: arról van szó, hogy Amerikában mindenfajta könyveket lehet kapni, csak éppen magyar könyveket nem. Minden nemzet kiadói gondoskodnak arról, hogy az idegenbe szakadt véreiket kövesse a nyomtatott betübe öntött otthoni szó, csak éppen mi magyarok nem, pedig talán egy nációnak sincsen annyi tagja a messze Oceánon tuli idegenben, mint éppen a magyaré.

Kinek a hibája ez? Kinek kellene erre gondolni? Egy kicsit mindnyájunk hibája, akik ebben az országban közérdekü kérdésekhez hozzászólunk és közérdekü kérdéseket intézünk. Mi is hibásak vagyunk, a sajtó, a könyvkiadók, hogy olyan keveset törődünk az amerikai magyarok dolgaival.

Arra kell gondolni, hogy több mint egy millió magyar ember él ma Amerikában és hogy ez a több, mint egy millió magyar ember kulturális szükségletek szempontjából sokkal magasabb szinvonalon áll, mint az idehaza maradtak. Tehát számitani lehet arra is, hogy sokkal több könyvvásárló akad közöttük, mint amilyen itthon Magyarországon a könyvvásárló közönség aránya.

Azonban tegyük fel azt, hogy nem volna a dolog ilyen jó üzlet. Tegyük fel, hogy a magyar kiadók csak épen nem vesztenének ezen az üzleten. Sokba kerül az utja, most már könyvek után is elég magas vámot kell fizetni, a magyar könyv idehaza is elég drága. Tegyük föl, hogy mind emiatt a magyar kiadó jó ha a költségeit visszakapná és épen csak rá nem fizetne a magyar könyvek amerikai importjára. A magyar kiadóknak akkor is becsületbeli kötelességük volna az, hogy ezzel a kérdéssel törődjenek, hogy ha kell, ezt az áldozatot meghozzák.

A magyar kiadók nem tudják és nem akarják megtanulni, hogy a könyvkiadás nem olyan mesterség, mint a kiflisütés és kifliárulás. A könyvkiadónak kötelességei volnának az irónemzedék nevelése terén és teljesitése végeredményben a kiadónak használ, nem is kell sokat magyarázni, hogy miért, a magyar kiadók azonban a rablógazdaság hivei, csak az olyan üzletet szeretik, amelyik rögtönösen és nagyon sokat hoz, semmi érzékük a jövő és a jövő iránt való kötelességeik iránt.

Egészen bizonyos, hogy a magyar kiadók ezután sem fognak Amerikába könyveket küldeni.

Az osztrák kormányt leszavazták. A Stürgh-kormány minden fáradozása sikertelen maradt, mert a Reichsratot nem tudta munkaképessé tenni. Mindjárt a mai ülés elején felállott gróf Stürgkh miniszterelnök, hogy nyilatkozzék a Stapinsky-ügyben hozzá intézett interpellációkra s a következőket jelentette ki: 1910 januárjában előkelő lengyel politikai oldalról azzal a kéréssel fordultak hozzá, hogy tegye lehetővé egy krakói lapnak az ellenzéki párti kiadótól való megvásárlását és azt, hogy ezután Stapinsky vezesse a lapot. O az erre szükséges összeget megadta a rendelkezési alapból. A Ház minden oldalán óriási lárma fogadta a miniszterelnök szavait. Felállott Daesinszky lengyel képviselő és inditványozta, hogy a miniszterelnök válasza felett nyissák meg a vitát. A kormányt nagyon kellemetlenül érintette ez az inditvány. A szavazás mégis meg-

Főraktár: Nagy-Várad Kosuth Lajos-u. FEKETE SAS épületben.

Turul-cipő

Elsőrangu, elegáns és jutányos.

Főraktár: Nagy-Várad Kosuth Lajos-u. FEKETE SAS épületben.

történt és 150 szavazattal 140-nel szemben a ház elfogadta a lengyel képviselő inditványát, vagyis ebben a kérdésben leszavazta a kormányt.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, december 19.

Beöthy Pál elnök háromnegyed tizenegy órakor nyitotta meg az ülést, a melyen az ellenzék részéről ekkor még senki sem volt jelen. A munkapárti képviselők közül mintegy százan vettek részt az ülésen.

A trónörökös üdvözlése.

Az elnök: A magyar trón várományosa, Ferenc Ferdinánd ő császári és királyi fensége tegnap ünnepelte születésének ötvenedik évfordulóját. (Lelkes éljenzés.) A magyar nemzet dinasztikus hüsége uralkodójához és uralkodóházához való törhetetlen ragaszkodása hagyományos. Ha ama szigoru alkotmányos érzékre való tartózkodásnál fogva, a mellyel ő fensége minden politikai vonatkozásu közszerepléstől távol tartja magát, a magyar közélet tényezőinek nem is volt eddig alkalma közvetlen érintkezésben állani vele, nemes egyénisége, nagy kötelezettségérzete, az alkotmányos tényezők hatáskörének tiszteletbentartása a magyar nemzet minden egyes tagjának rokonérzését és reményteljes várakozását keltette föl az iránt, a ki egykor hivatva lesz a magyar törvényhozás alkotmányos kötelességét teljesiteni. Gondolom, méltóztatnak helyesnek tartani, hogy a Ház ez érzelmének kifejezés adassék és a magyar királyi kormány utján a Ház érzelmeinek ez a kifejezése ő császári és királyi fenségének tudomására hozassék. (Helyeslés.)

Ezután rátértek a napirend letárgyalására.

Megszavazták harmadszori olvasásban a bosnyák vonalakat, a számvevőszék módositását, azután letárgyalták s elfogadták vita nélkül a földmivelésügyi miniszter jelentését különböző alkalmazottak biztositásáról, a kereskedelmi miniszter javaslatát a „Nemzetközi radio-telegráf egyezményéről" és az árviz által okozott rongálások épitési költségeinek fedezéséről, valamint az Ogulin-Knini vasuti vonal megépitésének módositásáról.

A külkereskedelmi és külforgalmi viszonyok ideiglenes rendezéséről szóló javaslatot Niamesny Mihály és Pirkner János módozatait ismertették.

Szilassy Zoltán hosszabb beszédben fejtegeti az állatcsempészet körül a román és szerb határon felmerült nagy visszaeléseket, az ez által behurcolt betegségeket s ezeknek korlátozását kéri.

Ghillány Imre báró földmivelésügyi miniszter: A kormány minden intézkedést megtett az állatbetegségek behurcolása ellen s az ellen is, hogy beteg állatok husát ne lehessen kimérni. Az állatcsempészet dolgában, mely igen komplikált ügy, a kormány szintén megteszi intézkedéseit.

A Ház ezután elfogadta a javaslatot.

Vita nélkül letárgyalták ezután a Kolumbiával kötött kereskedelmi és hajózási szerződést.

Rakovszky Iván a közigazgatási bizottság előadója ajánlja a szegedi középitészeti tanács hatáskörének ujabb 10 évre való meghossza bitását.

A Ház elfogadja.

Hegedüs Loránt, a pénzügyi bizottság előadója ismertette a horvát pénzügyi egyezményről szóló javaslatot. A Ház ezt is vita nélkül fogadja el.

Elnök a legközelebbi ülést holnapra tüzi ki, amikor harmadszori olvasásban fogják letárgyalni a ma elfogadott javaslatokat.

Az ülés 12 órakor végződött.

Az állam segit a városokon.

Érdekes miniszteri leirat.

Ugy látszik, a kormány is komolyan foglalkozik a városok helyzetével.

A már két év óta tartó gazdasági válság valósággal tarthatatlan helyzetbe sodorta a vidéki városokat. Itt van közvetlen előttünk a példa. Nagyvárad városa szerencsére az év közepén hozzájutott 3 millió koronához. Ha ezt a kölcsönt nem kapja, már több hónap elején nem tudta volna fedezni a tisztviselők fizetését. A szükséges összeget a 3 milliós kölcsönből fedezték. Most itt az uj év, amikor százezrekre lesz szükség, mert a nagy kölcsönök annuitását is fizetni kell és a városi pénztárban nincsen meg a szükséges összeg.

De igy, vagy még rosszabbul állanak a többi városok is.

A gazdag Debrecen nem birja rendes bevételeiből fedezni a kiadásait. Alig van város, amely ne kutatná, hogy hol lehetne még egy kis kölcsönhöz jutni.

Ennek az állapotnak természetes következménye a városok fejlődésében okvetlenül beálló visszaesés, vagy a legjobb esetben stagnálás, ami között bizony olyan kevés a különbség. A városok visszafejlődése pedig mérhetlen károkat okoz az államnak is.

Valószinüleg a városok ilyen sanyaru helyzete késztette a kormányt, hogy végre tegyen valamit a városok segitségére s módot nyujtson elsősorban arra, hogy a már elhatározott s égetően sürgős közintézményeket létesitsék; egyben pedig munkaalkalmakat nyujtva, legalább csökkentsék a most már országos veszedelemmé vált munkanélküliséget.

Egyelőre nem árulja el a kormány ezen szándékát, de sejteni lehet ezt abból a leiratból, amely most érkezett le Nagyvárad városához s bizonyára a többi városokhoz is, a belügyminisztertől.

A miniszter leirata, amelyet Nagyvárad város tanácsa a pénzügyi tanácsnoknak és a főszámvevőnek adott ki, felszólitja a várost, hogy három napon belül jelentésben számoljon be a következő kérdésekre:

1. mily összegü volt a költségvetési előirányzat az 1913. évről kiadásokban és bevételekben;

2. mily nagy volt a bevételi és kiadási előirányzati tételektől az eltérés a tényleges bevételekben és kiadásokban;

3. mennyi a város vagyona pontos részletezéssel tartozik-követel szerint az 1913. évben;

4. mily összegü kölcsönre lenne szüksége a városnak legközelebb, hogy végrehajthassa a legszükségesebb közintézmények terveit;

5. mire forditaná a város a felveendő kölcsönt: mennyi lenne abból a gyümölcsöző befektetés, mennyit forditanának kulturális célokra és végül mekkora az egyéb célokra szükséges fedezet?

Ha igaz az a feltevés, hogy az állam szanálni akarja a vidéki városok helyzetét s a szükséges kölcsönhöz szándékozik juttatni a városokat, erre alig ha kinálkozik más mód, mint amelyet a polgármesterek kongresszusán felvetettek: hogy az állam szerezzen nagyobb kölcsönt s abból juttassa a városokat a szükséges összeghez.

Igy a városok megkapnák azt az összeget, amelylyel közintézményeit tető alá hozhatja, viszont az állam is biztositva volna, felügyeleti és rendelkezési jogánál fogva, hogy a kölcsön összegek visszatérülnének a városoktól.

A nehéz gazdasági viszonyok folytán bajba jutott városok joggal elvárhatják az állam segitő akcióját, mert a városok erőssége egyben az állam erőssége.

A londoni nagykövet Bécsben. Gróf Mensdorff-Pouilly, a monarchia londoni nagykövete jelenleg Bécsben tartózkodik. Hivatalosan azt mondják, hogy a gróf a karácsonyi szünidőre jött Bécsbe, diplomáciai körökben azonban tudják, hogy a nagykövet itteni tartózkodása szoros összefüggésben van Ferenc Ferdinánd legutóbbi londoni látogatásával. A nagykövet azért jött Bécsbe, hogy jelentést tegyen a királynak a trónörökös londoni látogatása alkalmával folytatott eszmecse eredményéről és annak várható kedvező hatásáról. A nagykövet tanácskozni fog gróf Berchtold külügyminiszterrel is. Tény, hogy Anglia és a monarchia viszonya az utóbbi időben jelentékenyen megerősödött, a mitől kedvező hatást várnak, különösen a Kisázsiára vonatkozó kérdések tárgyalásánál.

Az egységes ügyvédi és birói vizsga. A hivatalos lap tegnapi száma közli az 1913. évi LIII. t.-c. szentesitését. A törvény az egységes ügyvédi és birói vizsgáról szól és a vizsgát és előfeltételeit, a joggyakorlatot, a vizsgálóbizottság szervezetét és eljárását tartalmazza. A törvény az életbelépés meghatározását az igazságügyminiszterre bizza.

IGAZ VALÓSÁG! Nem üres reklam! Az általános rossz üzletmenet miatt decemberi től a következő igazán olcsó arak mellett árusitok karacsonyi és uj évi ajandektargyakat. Barkinek, óráso knak es ékszereszeknek is, óriási raktar all rendelkezésre.

1 finom arany női óra 15, 16, 20 koronától kezdve.
1 finom arany karkötő óra 39, 42, 45 korona
1 arany ferfióra 39, 42, 45 korona.
1 női aranyóra gyémántokkal 32, 35, 38 K-tól kezdve.
1 ezüst karkötős óra 8, 10, 12, 15 koronától kezdve.
1 acél- vagy nikelóra 4, 5, 6 korona.
1 férfi vagy női ezüstóra 7, 8, 9, 10 korona.

1 jó ébresztő óra 2.70, 3, 4 korona.
1 nagy ingaóra 15, 17, 20 korona.
1 szép, valódi gyémántgyürü 12, 15, 20 korona.
1 brilliáns gyürü 20, 25, 30 korona.
1 pár valódi brilliánsfüggő 40, 50 kor.-tól 3000 kor.-ig.
Arany nyaklánc 8, 10, 12 koronától kezdve.
Arany karikagyürü 6, 7, 8, 10, 50 kor.-ig.

Arany lánc 20 gr. 42 korona, 30 gr. 62·50 korona.
Arany női gyürü 5, 6, 7 K.
Arany medaillon 4, 5, 6 K.
1 ezüst cigarettadoboz 8, 10, 12, 15 korona.
6 pár kés, villa, valódi ezüst 14, 15, 17 korona.
Egy pár arany fülbevaló 3, 4, 5, 8, 10 korona.

Eladás csakis készpénzért! Tessék a kirakatot megtekinteni. Saját pénzének ellensége, ki nem győződik meg ezen olcsó árakról és nem vásarol **HERBST ékszeráruházában, Rákóczi-ut 1. sz.**

Forradalom az ingyen kenyér és fa miatt.

Háromezer koldus ostromolja a rendőrséget.

*

Soha még nem orditott ugy a nyomor, ahogy az idén. Soha még nem volt olyan követelőző, olyan hangos és türelmetlen, mint ebben az esztendőben. A rendőrség már tegnap kénytelen volt nyilt fölszólitást közzétenni, türelemre és rendre inteni a tömeget, amely szinte brutális erővel, dühös kiabálással követeli a várostól a „jussát"!

Mert egyszerüen jussnak tekintik a kenyeret, fát s valamennyi nagy adagot követel. Mióta pedig Nagyvárad város közgyülése megszavazta a munkanélküliek számára a 15000 korona segélyt, azóta türhetetlen helyzetük van azoknak a hatósági közegeknek, akik a kiosztást végzik.

Több mint háromezer koldus, sok száz munkanélküli ember rohanta meg a Népirodát s a Szegényirodát. De ugyanannyi tolong reggel 7 órától esti 6—7 óráig a rendőrségi traktus folyosóin is. Irtózatos lárma, szidalmak, zugolódások kerekednek a boldog hálálkodások közé.

Mert aki nem kap, az ha vak, vagy sánta, nyomorék, süket —: megáll egy oszlop mellett és lázit, debachál a hatóság ellen.

Nem leirni akarjuk mi a nyomor hallatlan terrorját, hanem felhivni erre a hatósági illetékes egyének figyelmét. Nincs rendszer a segélyezésben, mert lehetetlenség ezt két emberre bizni, akik ha egész nap ezt csinálják, még sem végezhetik el.

A pénz hire, a kenyér illata becsőditette a vidéket is. Fugyivásárhely, Les, Váradszőllős, Hájó stb. stb . . . mind-mind megérezte a pecsenye szagot. Látni kell aztán azt a jelenetet, amikor a nyugtalankodó tömeg leleplez egy falusi koldust.

— Nem idevaló!

— Ne adjanak neki! Ki kell kergetni! Üssétek le! . . .

Jaj annak a szerencsétlennek, akit felismernek és igy kirudalnak. Összetörik a csontját is.

Hát még a tisztviselő mit szenved! Vannak veszedelmes utcai alakok, akik rátámadnak a tisztviselőre.

— Ez nem elég! Adjon többet!

— Hallja, köszönje meg, hogy ennyit kap. És ne kiabáljon.

Erre ide nem iktatható kifejezésekkel illetik a tisztviselőt, aki a nagy kavarodásban nem is tud rendet tartani, de elégtételt sem venni. Az elfajult állapotokról sokat tudna beszélni *Vesselényi* József, a Népiroda tisztviselője.

Tegnap délután és este még százan és százan tolongtak a rendőrségi folyosón. *Kemény* L. Ignác alkapitány figyelmeztető, kérő szavai mit sem használnak, fenyegetésére moraj a felelet.

— Adjanak fát! sipitják az asszonyok. Mankók emelkednek a levegőbe. Lehetetlen dolgozni a hivatalos helyiségekben.

A segélyezendők összeirása most folyik. A türelmetlen tömeget hamarosan meg kell nyugtatni és rendre kell tanitani, mert egy szép napon kövek és mankók repülnek az ajtóknak. A rendőrök tizet, huszat, százat mutatnak a kenyeret követelők között, akik a hires junius 10-iki kődobálásban, kirakatbeverésben részt vettek.

128 rendbeli okirathamisitásért

1280 korona pénzbüntetés és egy havi fogház.

Czitrom Lajos az Adria kenyérgyárnak volt hosszu időn át a pénzbeszedője és kenyérkihordója. Ő szállitotta az Adria kocsiján a finom, barnára sült cipókat a házakhoz és be is szedte értük a pénzeket. A pénzbeszedés pontosságára ellenőrző szelvényekkel vigyázott a cég s a pénzkezelő ezeknek a szelvényeknek a segitségével számolt be az összegekről.

Rendben ment a dolog hosszu időn át, az Adria rendesen kapta a pénzeket és nem volt semmi baj. Utóbb azonban szemmel láthatólag kevesebb pénz folyt be Czitrom Lajos kezeihez, illetve az ő kezén keresztül a céghez. Eleinte nem tulajdonitottak nagyobb jelentőséget a dolognak. Annál inkább nyugodtak lehettek, mert a szelvények mindig rendesen, pontosan voltak kiállitva.

Később azonban már kezdett gyanussá válni az ügy, az adatoknak utána néztek, összehasonlitották a főkönyv adataival és ekkor kiderült, hogy itt bizony baj van a kréta körül. Az elszámolások nincsenek rendben.

A cég előbb maga kutatott az eltünt pénzek után, átnézték a szelvényeket s ekkor lassankint rájöttek, hogy a szelvények nagy része hamisitva van. A pénzbeszedő kiigazitotta az összegeket a szelvényeken. Mikor már egy sereg biztos adat volt a kezükben, megtették a feljelentést *Czitrom* Lajos ellen.

Nagy eréllyel indult meg a nyomozás, ujra és ujra átnézték a szelvényeket s ekkor kiderült, hogy összesen 128 esetben történt okirathamisitás.

Ezzel a százhuszonnyolc okirathamisitással összesen 1600 korona tünt el Czitrom Lajos kezén.

Az ügyet tegnap tárgyalta a nagyváradi kir. törvényszék büntető birósága Ember Géza törvényszéki biró elnöklete alatt. A biróság megállapitotta a 128 rendbeli okirathamisitást és elitélte Czitrom Lajost 1 havi fogházra, valamint 128-szor 10 korona összesen 1280 korona pénzbüntetésre. Az elitélt felebbezést jelentett be az itélet ellen.

Vigan füstölnek

továbbra is a kémények.

—

Pedig nem ért véget a kéményseprők sztrájkja.

*

A város fölött még mindig vigan tekereg a füst, pedig tegnap óta nem állanak ellenőrzés alatt a váradi kémények. Elég vakmerőség ugyan a kéményektől, hogy füstölnek, mikor a kéményseprők sztrájkolnak, de főzni csak kell és hideg szobában sem ülhet az ember. Legfeljebb a lump jogászok és a szinészek. Summa summárum: tegnap nem történt baj a kéményekben.

A kéményseprő mesterek és segédek harcában tegnap ismét a békés irányzat kerekedett felül, amennyiben ujra felvették a tárgyalások fonalát.

A hatóság részéről dr *Dajka* Endre rendőrkapitány vette még egyszer kezébe a dolgot és tegnap délután 4 órakor tanácskozásra hivta a mestereket.

A mesterek és azok megbizottjai tiltakoztak a segédek pressziója ellen. Ujra azt hangoztatták, hogy a mellékes jövedelem behajtását nem látják biztositva. Ezt szabályrendelet mondhatja ki, hogy legyen mire hivatkozniok a felekkel és a segédekkel szemben.

A tárgyalások folyamán sikerült az egyezség felé is közeledni, amennyiben özv. *Leitner* Jakabné és *Morvay* Willibáld hajlandók megadni a segédek követelését. A másik két mester azonban jóval kevesebbet ajánl.

Remélhető tehát, hogy az egyeség még a mai nap folyamán létre jön, a mi kivánatos is. A segédek szintén engedjenek és ne türjék, hogy fellovalja őket valaki.

Mint érdekes epizódot emlitjük meg, hogy a mesterekkel való tárgyalásra nem engedték be dr *Katz* Bélát. És nem engedik be az együttes, segédek és mesterek tárgyalásra sem, mert csak zavart idéz elő és késlelteti a békét. Különben ez az intézkedés egy miniszteri rendelet alapján történt, amely határozottan kimondja, hogy a bérmozgalmak idején a megegyezést célzó tárgyalásokon csak az érdekelt felek vehetnek részt.

A paktum mára várható. Ma délután 4 órakor együttes tárgyalás lesz, amely reménhetőleg eredményre vezet. A tüzoltóság állandóan permanenciában van s hogy a hatósági rendcsinálás elmaradt, annak oka az uj béketárgyalások voltak.

Uri fehérnemü, «FOWNES» keztyü, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPO

egyedüli raktár

Róth M. Utódánál.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készittetnek

Fehér János kötszer gyárában Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)

ahol óriasiválasztékban kapnatók: Irigatorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti** és **betegápolási czikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban

és kitünő kivitelben készittetnek. Telefon 4:9

HIREK

Tanácskozás a városi szegények felsegélyezése ügyében.

Gróf Széchényi Miklós megyéspüspök az elnöklete alatt folyó hó 18-án tartott szentszéki ülés befejezése után tanácskozást tartott a székeskáptalan tagjaival és a jelenvolt szentszéki ülnökökkel. A tanácskozás tárgya az volt, hogy mivel a mostani télen a huzamos idő óta tartó nehéz pénzügyi viszonyok, az idei gyenge termés, ipari és kereskdelmi pangás folytán a szegénység fokozottan nyomasztóbbá vált, az egyháziak itt a központban a segitségnek minő módozatait tarják legcélravezetőbbnek s az egyháziak részéről a segitség minő formákban nyujtassék.

Abban történt megállapodás, hogy a szegények segélyezésének eddig gyakorlatban lévő módozatai mind fentartandók: Nevezetesen esetenkint való segélynyujtások mellett ugy a püspöki mint a káptalani havi s heti alamizsnaosztások — mely utóbbiak havonkint mintegy 2300 koronára rugnak — az eddigi módon és mérvben fognak továbbra is eszközöltetni. Az eddigi módon történik ezentul is a három helyi plébánián szent „Antal" kenyérének kiosztása, mely ezidőszerint akként történik, hogy Olasziban az évi mintegy 8000 K. jövedelemből hetenkint 215 kl. kenyeret természetben osztanak ki, a többi összeg pénz s egyéb segélyezésekre fordittatik; Ujvároson a több mint havi 500 K. jövedelemből hetenkint 305 kl. kenyér természetben és a többi pénz s egyéb segélyként osztatik ki; Váradvelencén a szent „Antal" perselyben begyült összeg készpénzben osztatik szét.

Megmaradnak továbbá az egyes zárdák és szerzetesházak eddigi szegény támogatásai is; azonfelül a nagyobb mértékben fellépett szükségrevaló tekintettel Váradolaszi-ban: a Szent Vince-intézetben, Ujvároson: az Immaculata-zárdában és Váradvelencén az ottani Irgalmas-nővérek intézetében a szükséghez és a helyi körülményekhez arányban mód nyujtatik, hogy azok a szegények, kik a zárdában *délben meleg ételért és kenyérért jelentkeznek*, e jótéteményben vallás- és nemzetiségi különbség nélkül minél nagyobb számban részesülhessenek.

A költségtöbbletről a püspök és káptalan együtt gondoskodik. Az intézéssel egy kanonok bizatott meg.

—

*** Kassa város uj plébánosa.** A Magyar Kurir jelenti: Dr Fischer Colbire Ágost megyéspüspök a királynak november hó 12-én kelt legfelsőbb elhatározása alapján a Kozora Endre kanonok-plébános elhalálozásával jogilag és tényleg megüresedett Kassa szab. kir. városi plébánia plébánosává *Konrándy* Lajos székesegyházi ifjabb mesterkanonokot nevezte ki és részére a plebánosi invesztiturát is megadta. A plebánosi beiktatást valószinüen személyesen fogja végezni a megyéspüspök. Konrády rövid ideig Nagyváradon is volt katonalelkész s ez idő alatt kiváló képzettségével és rendkivül megnyerő modorával a váradi uri társadalom osztatlan tiszteletét vivta ki.

*** A Szigligeti-Társaság felolvasó ülése.** Holnap, vasárnap felolvasó ülést tart a Szigligeti-Társaság, amely alkalommal báró *Eötvös* József kegyeletes emlékének hódol. Vucskits Jenő, főreáliskolai tanár fogja Eötvösről irott tanulmányát felolvasni, *Polgár* Mariska a Szigligeti-szinház művésznője pedig Eötvös legszebb költeményeiből fog egy párat előadni. Az ülés délelőtt 11 órakor lesz a városháza nagytermében. Belépti dij nincs.

*** Megjött a mandátummeghosszabbitó törvény.** A hivatalos lap csak szerdán közölte a tiszviselők mandátumainak meghosszabbitására vonatkozó szentesitett törvény szövegét és már tegnap a vármegyére is meghozta a posta a fontos törvényt. Soha még egyetlen egy törvény sem érkezett le ily rövid idő alatt, mint ez, ami érthető is, mert a vármegyék csak a törvény megérkezte után halasztják el a tisztujitásokat.

*** A munkanélküliek felsegitése.** Nagyvárad város közgyülése tudvalevőleg 15000 koronát szavazott meg a munkanélküliség enyhitésére. A városi tanács intézkedett, hogy mielőbb összeirják a segélyre valóban rászorult munkanélkülieket. *Eleméry* Ferenc tanácsos bejelentette, hogy a segélyre jelentkezéseket elfogad a népiroda utján. Előterjesztést azonban csak akkor tesz az előmunkálatokra, ha őt a tanács megbizza. És a tanács nem rendelkezett azonnal, hogy Eleméry tanácsos ezen megbizást megkapja. Mire vár vajjon a tanács? A hideg még jobban megszoritotta a munkalkalmakat; a Körözs vize zajlik a hidegtől, ilyen kemény időben kétszeres a nyomor, gyorsnak kell lenni a segitségnek. Persze, persze, ezt nem érzi a tanács.

*** Beilis földbirtokos lesz.** Báró Rotschild Alfréd egy szép birtokot ajándékozott Beilis Mendelnek Palesztinában. Beilis örömmel fogadta az ajándékot és kész Palesztinában letelepedni. Már megkapta az orosz kormánytól az utlevelet és az engedélyt, hogy elutazhassék Kievből. Beilis eladta emlékiratait egy amerikai ujságirónak. Nem is olyan rossz dolog Rotschild pártfogása alá jutni!

*** A próbaut.** Mint jeleztük, a tüzoltók autójával ma tette meg a próba utat a bizottság. Mezőtelegdre autóztak és a gép a legpompásabban müködött. Az autót a város nevében átvették.

*** Templomrablás Temesvárott.** Vakmerő templomrablásról ad hirt temesvári tudósitónk. Ismeretlen tettes fényes nappal behatolt a székesegyházba, a perselyeket s a főoltár tabernáculumát feltörte s barbár fosztogatást vitt véghez. A temesvári rendőrség jelentése szerint f. hó 19-én d. u. ismeretlen tettes felfeszitette a székesegyház Szent Antal-perselyét s abból annak körülbelül 60 korona tartalmát ellopta. A főoltárt is feltörte, onnan a szentségtartót, a kelyhet és a szentségtartó alját összetört állapotban a templomban visszahagyta. Valóságos vandalizmust követett el. A megejtett nyomozás szerint a tettes valószinüleg délelőtt elrejtőzött a templomban, melyet délben zártak be s csak esti harangszóra nyitottak ujra ki. Igy egész délután zavartalanul dolgozhatott és észrevétlenül kiosonhatott, mikor a harangozó a templomot este 7 órakor kinyitotta. A tettes fejszével és feszitővassal dolgozott, melyeket a templomban hagyott. A nyomozás megindult s a legszélesebb mederben folyik.

*** A Pável fürdő dolga a miniszter előtt.** A már szinte unalmassá vált Pável-féle aknaszlatinai sósfürdő ügye ismét foglalkoztatja a hatóságot. Legujabban a miniszternek okoz majd dolgot a fürdő dolga. Az árvaszék tudvalevőleg elutasitotta *Pável* Mihály berlini müegyetemi hallgatót ama kérésével, hogy a fürdőt ne adják el. Az eladás Pável tudta nélkül történt oly formán, hogy rokonai azt jelentették az árvaszéknek, hogy Pável ismeretlen helyen tartózkodik. Az árvaszék gondnokot nevezett ki a távollévő fiatalember részére és ennek a gondnoknak a hoszájárulásával adták el a fürdőt. Pável a legujabb felebbezésében magánlevelekkel bizonyitja, hogy rokonai igenis tudták hol tartózkodását, mert hiszen állandó levelezésben is állott velük. Pável Mihály, mint eddig, ugy most is tiltakozik az eladás ellen és kéri a minisztert, hogy semmisitse meg az árvaszék ide vonatkozó határozatát, melyből ő reá rendkivüli anyagi veszteség származik.

*** Az ólombányák menekültje.** Az orosz sajtó egyik munkása *Li bow-Libamann* Márk volt rigai lapszerkesztő merész tolla miatt a redakcióból messze a hóvilág alá a gyilkos ólombányákba került Irkutz környékére. A szigoru büntetés második évében sikerült megszöknie a bányából és utját egyenesen Amerikának irányitotta. Mikor azonban véget ért volna bolyongása és egy lépés választotta el a szabadulástól Amerika kapui hirtelen becsapódtak előtte. Ott csak olyan ember kell, akinek van ereje és akitől az amerikai gyilkos munka tud rabolni valamit a szürke dollárok ellenében. A rigai szerkesztőnek pedig gyenge volt a szeme. E miatt visszainditották Európába. A sokat szenvedett orosz ujságiró most Nagyszalontán van és ott koldulja össze minden lap a betevő falatját. Ilyen az orosz zsurnaliszta sorsa.

*** A vasárnapi munkaszünet felfüggesztése.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület a vidéki kereskedők érdekében több alkalommal interveniált a kereskedelmi miniszternél, engedje meg, hogy a vidéki városokban az üzletek e hó 21-én, karácsony előtti vasárnapon egész napon át nyitva tarthassanak. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés közbenjárása mindezideig eredménytelen volt, mig az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés nagyváradi Körzetéhez most érkezett sürgönye értelmében, a kereskedelmi miniszter ismételt kérelemre megengedte, hogy 21-én vasárnap az üzletek délután 6 óráig nyitva lehessenek, amit az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés nagyváradi körzete ez alkalommal is tudomására hoz a nagyváradi kereskedő világnak.

*** A biróság köréből.** A hivatalos lap közli, hogy az igazságügyminiszter dr *Nesztor* Józsefet, a nagyváradi kir. ügyészséghez beosztott birósági jegyzőt a nagyváradi kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbizottá nevezte ki.

*** Felolvasások a nyilvános könyvtárban.** Ma, szombaton délután 4 órakor felolvasás lesz a városi nyilvános könyvtárban. A felolvasást dr *Adorján* Armin könyvtárbizottsági előadó fogja megnyitni s utána *Bodnár* János könyvtárőr „A könyv mint jó barát" cimen tartja meg a felolvasást. Az érdeklődő közönséget szivesen látja könyvtár vezetősége.

* **Ingyen fa a szegényeknek.** A városi tanács az előző évekhez hasonlóan, igyekszik a szegények nyomoruságos helyzetén segiteni s 4000 korona értékü ingyen tüzifát oszt ki a szegények között. A jelentkezések a népiroda utján *Elemény* Ferenc tanácsos elé kerülnek, aki tegnap jelentést tett a városi tanácsnak az ingyen fa kiosztásáról. Elsősorban a város által állandóan segélyezett szegényeknek juttatnak ingyen fát. Ezen kivül még rendelkezésre áll más szegények részére mintegy 850 métermázsa fa. A szegényügyi tanácsnok előterjesztését tudomásul vették s *Komlóssy* József gazd. tanácsossal egyetemben megbizták a fa kiosztásával, mig az utalványok rendezését *Kemény* Ignác r.-alkapitányra bizták, aki már évek óta kellő tapintattal végzi az ingyen fa kiosztását.

* **Nem adnak ajándékot a füszerkereskedők.** Figyelmeztetjük mindazon füszerkereskedő urakat, akik a karácsonyi és ujévi ajándékozás megszüntetésére vonatkozó 1912. évi november hó 15-én kelt „Egyezmény"-t aláirták és aláirásukkal kötelezték magukat, hogy kis értékü naptáraktól eltekintve vevőfeleiknek, vagy hozzátartozóiknak, illetve háztartási alkalmazottaiknak ajándékot nem adnak, hogy azon egyezmény hatálya 3 évre szól. Akik tehát az egyezményt aláirták, megállapodások szerint karácsonyi és ujévi ajándékot csakis mezőgazdasági, gyáripari, közszállitási vállalatok és intézetek alkalmazottai részére adhatnak. különben az egyezmény áthágása első öt izben ötven (50), öt eseten felül egyszáz (100) korona pénzbirságot tartoznak fizetni, melynek kiszabására és behajtására választott biróság lesz illetékes. Nagyvárad, 1913. dec. 18. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara: Dr *Moskovits* József, dr *Sarkadi* Lajos titkár.

* **Diáksztrájk Marosvásárhelyt.** Marosvásrhelyről jelentik: A marosvásárhelyi református kollégium VI., VII. és VIII. osztályu tanulói tegnap óta sztrájkolnak és nem mennek az előadásokra. A sztrájk oka az, hogy Molter Károly tanár az önképzőköri ülésen egy diákot erősen megdorgált. A sztrájkoló ifjuság feltételekhez köti visszatérését. Pál igazgató a felettes hatóságnak jelentést tett az esetről.

* **Adakozások az ingyen kenyérre.** A legutóbb közzétett elszámolásom óta az ingyen-kenyér beszerzése céljából a következő adományok folytak be kezeimhez: Móricz Péterné 10, N. F., Szilágyi Géza 2—2, Szenes Imre 3, Biharmegyei Takarékpénztár 100, Havas Mór 20, Lukács Lajos 5, Szász Gyula, Hanzlián Ede, Csapó Lajos 3—3, Kvasz István 5, Erlich István 2, Király Mariska, Tibold Jolán, Éberl Matild, Fekete Ilonka, Nagy Ilonka 1—1, Bosnyák Pál 2, dr Zinger Samu 20, Waldmann Antal 50, Bognár Sándor 100, Nagyváradi Hitelbank 100, Schönfeld Lajos 50, Farkas Izidor 100, Nagyváradi Takarékpénztár 300, összesen 887 korona. Mely adományért a város közönsége nevében hálás köszönetemet ezuton fejezem ki. Nagyvárad, 1913. december 19. *Rimler* Károly, polgármester.

* **Az utánvételes levél kalandja.** Megirtuk, hogy az aradi rendőrség Lengyel Károly postafőtiszt feljelentése alapján lépéseket tesz, hogy az S. Braun und Söhne bécsi cég által 658 korona utánvéttel érkezett, de az utánvételi összeg beszedése nélkül a Lorch Mátyás és társa cégnek kiadott ajánlott levelet visszaszerezze. Ebből a célból elrendelték a házkutatást az emlitett cégnél. Az üzletben megjelent detektivek felszólitására a kereskedő azonnal kiszolgáltatta azt a 658 koronáról szóló üzleti váltót, melynek értéke gyanánt lett volna a többször emlitett összeg a posta által inkasszálandó. Lorch kijelentette, hogy neki is feltünt, mikor a boriték felbontása után abban egy 658 koronás váltóját látta viszont, de egy pillanatig sem gondolt arra, hogy akár a postát, akár a hitelező bécsi céget megkárositsa. Azt hitte, hogy a cég gavallériából utánvételezés mellőzésével küldötte vissza a papirost. A rendőrség az elkobzott váltót, valamint az ügy összes iratait áttette az ügyészséghez. Az esetről jelentést tettek a váradi postaigazgatóságnak is.

* **A megyegyülés harmadik napja.** A vármegye törvényhatósága tegnap folytatta a közgyülést. A harmadik nap tárgysorozata csupa községi számadást tüntetett föl, melyeket már előzőleg ugy a járási számvevők, mint a központi számvevőség átvizsgálta. A törvényhatóság az összes ügyekben elfogadta az előadói javaslatokat. A rendes közgyülés után hitelesitő közgyülés volt, melyen a letárgyalt ügyekről felvett jegyzőkönyveket hitelesitették. Ezzel márciusig le is zárultak a megyeház nagytermének szárnyas ajtói a komoly hivatalos ügyek előtt és a piros száraz akta csomók, helyt adnak három tehetséges festő két hétig tartó képkiállitásának.

* **A Honvédzenekar a Fekete Sas kávéházban.** A m. kir. honvédzenekar ma szombaton este nagy hangversenyt rendez a Fekete Sas kávéházban, Frycsaj karmester vezetése alatt. Müsor a következő: 1. „Fehérváry" ind. Neuner. 2. „Selyem és bársony" ker. Zieher. 3. Nyit. „Zampa" c. op. Herole. 4. Egyv. „Bajazzo" c. op. Leoncavallo. 5. a) Hattyudal „Hunyady László" c. op. Erkel. b) Hora Rumanesca Bordier. 6. „Maxim mulatóban" egyv. Fucsik. Szünet. 7. „Ruy Blas" nyit. Mendelssohn. 8. „Pikáns lapok" egyv. Komzák. 9. a) „Jer fiacskám" k. Ziehrer b) „Marche Hongroise" ind. Fucsik.

* **Érzékeny cselédleány.** *Szász* Ilona 20 éves cseléd, mert a házban lakó Mari nevü cselédtársa aljas rágalmakkal illette, bánatában marólugot ivott. Sulyos belső égési sebeket szenvedett. Beszállitották a Biharmegyei Közkórházba.

* **A pesti példa** ugy látszik ragadós. Mert tegnap Nagyváradnak is akadt egy Ádámkosztümös embere. *Györfi* Imre tolonc, akit Németországból hoztak haza, mert katona köteles, tegnap levetkőzött és összes ruháit a kályhába dobta. Mikor el akarták a rendőrök sorozásra kisérni, eredeti bőrben találták a toloncház „disztermében." Azt hitte a boldogtalan, hogy igy nem fogják elvinni sorozásra ebben a kutya hidegben. Csalódott. Hoztak egy kórházi köpenyt és ebbe beburkolták. Ugy vitték el Be is vették katonának.

* **Kedves megbizóimnak és ismerőseimnek** ez uton kivánok kellemes karácsonyi ünnepeket, egyben értesitem Önöket, hogy az ünnepek előtt **a Wolframm égők árát ujra leszállitottam,** csillárokat és billenő lámpákat nagyon olcsón árusitok ugy hogy ajándéknak a legcélszerübb meglepetés. **Most érkezett** igen sok **villamos főző** és **vasaló,** amelyeket szintén nagyon olcsón árusitok. Kérem szives pártolásukat, tisztelettel Stern Bémer-tér 3. Telefon 556.

* **Ellopott áru.** *Friedmann* Ármin feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes a teherszállitó kis kocsiról egy kis ládát ellopott, mely ládában 40 korona értékü nyakkendő volt. A láda a postára volt feladandó. A tettest keresik.

* **Frycsaj itthon.** A nagyváradi honvédzenekar kitünő karmestere *Frycsaj* Richard tegnap hazaérkezett Budapestről, ahol csütörtökön megtartotta a Mücsarnokban bemutatkozó hangversenyét. A jeles karnagyot rendkivül melegen ünnepelték, óriási közönsége volt s elhalmozták virággal. Egy csapásra meghóditotta a budapesti publikumot. Tiszteletére pezsgős benkettet rendeztek, amelyen a legkedvesebb toasztok hangzottak el az uj karnagyra. Frycsaj a zenekart elsőrendünek találta s a legszebb reményeket füzi uj állomásához, mely kétségtelenül uj diadalokat jelent számára.

* **Tánciskola.** Antalfy Margitka országos hirü balletmesternő a téli tanfolyamának két osztályát most nyitja meg. A felnőttek kolonját szombaton, e hó 29-én este 9 órakor, a deákkolont hétfőn, december hó 1-én este 7 órakor. A tanfolyam 3 hóra terjed. A tananyag felöleli az összes divat-táncokat a Tangóval együtt. A már táncolni tudók részére külön *Tangó kurzust nyit.* Minden vasárnap délután és este nagy boszton gyakorló kolon. Beiratás és értekezés Teleky-utca 3. szám. I. emelet egész nap.

x **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

Áruraktár leredukálása folytán

mélyen leszállitott árak

Kossuth-utca

elején.

Kertész S. Sándor

női divatáruházában.

Eladásra kerülnek a következő cikkek melynek minőségei elsőrendüek.

Kosztüm, ruha és bluz szövetek.

Selymek, bársonyok. Vásznak, schiffonok, asztalnemüek. Posztó, szövet, vászon, plüsch, és csipke függönyök. Ágy- és asztal teritők. Szőnyegek. Mosó barhetek, zephierekéskartonok. Kész női és férfi fehérnemüek Paplanok. Szőrme áruk.

Menyasszonyi kelengyék

Csipkék, himzések, harisnyák és bélésáruk és itt még sok föl nem sorolt árucikkek. Vidékre mintákat mig a raktár tart nagy készséggel küldök.

Telefon az egész vidékre 10-30.

x Rimanóczy-utca szenzációját képezik **Ujhelyi Rózához** érkezett eredeti párisi modell kalapok, ezek karácsonyi ocasio árban árusittatnak el Ujhelyi Rózánál, Rimanóczy utca 2 z. Royal kávéházzal szemben.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltünik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagé-kapu mellett

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasitott 2 m. hosszban Berettyó-Széplak állomásról egalább egy waggon rakomány (cca. 4000 drb.) megrendelhető azonnali és későbbi szállitásra a Polgári Takarékpénztár r. t. árusosztályánál Nagyvárad, (Kossuth-utca.) Telefon 11—95.

x **Kolonba járó cipők** 3 koronától kezdve női párti fél cipők minden szinben 5 koronáért, női chevrau vagy boksz cipők 7 kor., férfi chevrau v. boksz cipők 8 kor., fiu boksz cipő 35—39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., calosnik, téli cipők, fehérnemüek, uri divatcikkek legolcsóbban beszerezhetők Feketénél, Szent János-utcán, Kis Papa vendéglő mellett.

x **Kossuth-utca 2. sz. alatti** volt Szichta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

* **3 utcai szoba és mellékhelyiségből** álló lakás november hó 1-től kiadó, megtekinthető Schlauch-tér 30. hol a házmester nyujt bővebb felvilágositásokat. Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság.

x **Nagy játék vásár!** Értesitjük a t. közönséget, hogy elköltözés miatt óriási játék raktáromat, u. m. francia babák, hintalovak, babakocsik, önmüködő vasutak, gőzgépek, kinematograf, társasjátékok, Frőbel-féle kézimunkák, puskák, kardok, disztárgyak és plüsch árukban stb., az előirt árakból 20 százalék engedménnyel árusitjuk. Miért is mindenkinek érdeke bevásárlásait karácsonyi ajándékokban nálunk eszközölni. Tisztelettel Klein Vilmos és Társa, Rákóczi-ut 18. — 1914. február 1-től Szent László-tér, Sas-épület (volt Radó árunáz helyiségébe).

x **ZOMBOR SÁNDOR sebész-orvosi müszer-kötszer és testegyenesitő gépek készitője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett mühelyében készit mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.**

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 13 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban Hungária cipőgyár r.t.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tüzmentes vasajtók, sirkeritések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktüzhelyek. Lev.-lap hivásra azonnal megjelenek.

x **Aki sikerrel akar hirdetni,** forduljon a Leopold Testvérek hirdető vállalatához Budapest, VII., Erzsébet körut 41, ahol hirdetéseket az összes létező bel- és külföldi hirlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkismeretesen, pontosan és szolid árakon eszközölnek. Minden felvilágositás a t. c. hirdetőknek dijmentesen.

x **Matyok Péter tambura zenekara a Korona-kávéházban.** Ma és minden este a Korona-kávéházban hangversenyez közkivánatra *Matyok* Péter (Paganini) tambura zenekara teljesen ujonnan szerződött tagokkal, a közkedvelt társulat magán- és duett számokkal müködik közre. A gazdagon összeállitott müsorból kiemelendő a közkedvelt *Gyöngyi* duett. A társulat tagjai: Kővári Rózsika, Kővári Boriska, Simon Juliska, Kósa Böske és Juhász Ilonka énekesnők. Naponta változatos müsor. Kezdete este 8 órakor. Szabad bemenet. Szives pártfogást kér Matyok Péter karmester.

x **Meghóditotta a hölgyeket** MLLE JULIETTE elsőrendü mellfüző különlegességeivel Szinház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

x **Érdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László és Tsa* urinői- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak. modern szabás, elsőrendü munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

Elsőrendü modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

szinházi és hölgyfodrász

szemben a szinházzal.

Telefon 1076. Telefon 1076

x **Érdekében áll mindenkinek pénzt megtakaritani** ha bevásárlást óhajt eszközölni a téli idényre, előbb kereste fel az **Ungerleider Salamon** üzletét Szent János-utca 4. szám alatt, a hol férfi, női, gyermek trikók, lélekmelegitők, szövetek, kesztyük, harisnyák, kamásnik, továbbá csipkék, szallagok, himzések mélyen leszállitott árban beszerezhetők.

x **Ezerféle játék** fiuknak, leányoknak, gyönyörü szép ajándéktárgyak, felnőtteknek ridikülök, manicürök és fésü készletek nagy választékban kaphatók a *Párizsi Bazárban* Sas alatt

x **Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t.** helybeni fiókja automobilokban, pneumatikokban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. szám* alatti (telefon 13-21.) telepén nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages *Kórház-utca 6. szám* alatt (telefon 13-52.) van, hol ugy a helyi, mint az átutazó automobilok a legideálisabb garaget találják és egyuttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **Karácsonyra és ujévre** a legszebb maradandó emlékül ajánlom **nemes harzi kanári madaraimat.** Tisztán kezelt darált mák. Szagmentes, tiszta, jó főző lencse, borsó, babok, köleskása, mák, dió, burgonya, fajokat. Dell'Orto Károly Szt. László-tér.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett electrotechnikai vállalata Nagyvárad, Bazár épület, szinház oldal.

Telefon 525. Telefon 525.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemü hölgyközönség szives figyelmét a **most megnyilt Rácz és Vass női divatszalonban** készülő eredeti **angol kosztüm** és **felöltőkre.** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

x **Csodaszép** mézédes *csemegeszőllő!* Legoemesebb hazai és tiroli *fajalmák!* Óriási tiroli *maróni.* Valódi debreczeni *párospolbász.* Kitünő fehér és piros *hegyi-borok! MERTZ NÁNDOR* csemege-üzletében, Körös-utca, Telefon 448. sz.

x **Aszódi Kossuth-utcai főüzlete és Rákóczi-uti Csokoládé király fióküzlete** (vigyázat, nem Bémer-tér) karácsonyi és cukorkavásárt rendez olcsó gyári árakban. 1 kilo friss szaloncukorka 1 kor. 80 fillér, 1 karácsonyi fára való finom élvezhető cukorka 2 korona. Ezer és ezerféle meglepő ujdonságok, remek csokoládé alakok darabja 6 fillér Vidékre pontosan szállitok utánvéttel. Ajándékba meglepő szép valódi japán dobozok meglepő olcsó árban. Figyelmeztetem Nagyvárad előkelő közönségét, hogy Kugler Gerbeaud főlerakatom van és friss minőségben a közönség rendelkezésére áll budapesti árakkal. Déligyümölcs osztályomban a valódi francia datolya kilója 2 kor. 40 fillér, ládavételnél 2 kor. 20 fillér kilogrammonként.

Fogak és fogsorok ugy kaucsukba mint aranyba foglalva szájpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkalat fog és gyökér huzás és tartós fogtömeséseket készit

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

Legszebb karácsonyi ajándék orvosoknak és ügyvédeknek

egy zománcztábla.

Készíti

Diósy Mihály

Telefon 839. Telefon 839.

„The Roosewelt Schoe“

amerikai cipők

12·50 és 16·50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda épületében kaphatók.

A legszebb

Karácsonyi kézimunkák

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

x **Ingyen javitjuk** a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejelünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyákig. **Harisnyakötőde** Bartos és Társa (a Széchényi-szállodával szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő **„Bartos harisnyája tartós.“ Helyi és vidéki telefonszám 1359.**

SPORT

A NAC ülése. A NAC választmánya ma, szombat este, fél 9 órakor a Pannonia-kávéház külön helyiségében ülést tart. A tárgysorozat fontosságára tekintettel kéretnek a választmány tagjai a pontos időben s teljes számban való megjelenésre.

Hamisitott átigazolás. Strasser Emilnek a NAC kiváló csatárának nevében valaki egy hamisitott aláirásu átigazolási kérelmet nyujtott be a Szövetséghez, mely szerint ő a MTK-be kérte volna átigazoltatását. A misztifikációt maga Strasser Emil a legerélyesebben megcáfolta, kérvén a Szövetséget, hogy a hamis aláirásu átigazolást félredobva, őt továbbra is és zavartalanul a NAC részére tartsa igazoltnak.

DECEMBER 31-IG!

Elsőrangn brilliánt és arany ékszer ujdonságaimat kedvezményes karácsonyi árakon adom el!

Órákban és látszerészeti cikkekben feltünő nagy választék. Szives pártfogást kér

BOROS J.

Rákóczi-ut,

Korona gyógytár mellett.
Telefon: 778. szám.

DECEMBER 31-IG!

SZINHÁZ

Heti müsor.

Szombat: Zöld frakk.
Vasárnap délután: Üdvöske; este: Tatárjárás.

Üdvöske. Vasárnap délután az Üdvöske cimü operette kerül szinre, amelynek cimszerepét ez alkalommal is Kállay Jolán játsza. A többi szerep is a legjobb erők kezeiben vannak.

A Tatárjárás. Vasárnap este a mult év egyik nagyhatásu, közkedvelt operette-reprize kerül szinre: a Tatárjárás, teljesen uj szereposztással és betanulásban.

A Mozikirály. A mozikirály azokból a szinpadi alkotásokból való, amelyek minden egyes jelenete a kacagástól hangos sikert biztositó trükk. Clouja természetesen a mozi a szinpadon, még külön attrakció számba mehet az a rengeteg sok tánc, amelylyel a mozikirály zsufolva van. Ebben a darabban, amelynek bemutatóját legujabban december 25-ére tüzte az igazgatóság — először lesz alkalma a publikumnak az eredeti tangót láthatni, amelyet a többi tánccal együtt Révész tánemester tanit.

IRODALOM

Kogutowicz-Litke Világatlasza.

Kogutowicz-Littke Világatlaszának 8-ik füzete is megjelent már és ezzel a mű fele elkészült. Lapozgatva elnézzük ezt a remek 63 térképlapot és örömmel látjuk, hogy a szerkesztők és a kiadó nemcsak hogy megigérte, de dicséretre méltóan be is tartotta, meg is valósitotta az első magyar nagy kéziatlaszt. Immár nem kell a német sógor szemüvegén át látnunk a világot, nem csupa német gyarmatokból állanak a messze földségek, Magyarországot sem látjuk abban a torz tükörben, amelyet akarva, nem akarva elénk tartott minden német kéziatlasz.

De nemcsak az válik dicsőségére ennek az uj munkának, hogy Magyarország áll az egész mü középpontjában — ami különben természetes is — lévén egy eredeti magyar készitésü müben, hanem különösen az, hogy gazdaságilag bennünket leginkább érdeklő területek is, tehát a bennünket körülvevő szomszédos államok, főképen pedig a Balkán állam, szokatlan nagy méretben, rendkivül pontos és részletes térképlapokon vannak ábrázolva.

Különösképen figyelmébe ajánljuk a karácsonyi vásárló publikumnak. Ez a magyar Világatlasz lesz az első a világon, amelyik már az a balkáni átalakulások alapján az uj Szerbiát, Bulgáriát, a hatalmasan megnövekedett Görögországot, Albániát, Montenegrót, Romániát és a szegény Törökországot is külön lapokon fogja bemutatni.

Véletlen, hogy ez igy sikerült, de a szerkesztők helyes belátással minden lapot visszatartottak mostanáig és azok most a békeszerződés megkötése és ratifikálása után, amikor az uj határokat már pontosan ismerjük, hagyják majd el a sajtót.

Épen ezért karácsonyi ajándéknak a serdülő ifjuság számára bárminél jobban ajánlhatjuk ezt a müvet. A karácsonyig megjelenő 9 füzet a diszes félbőrkötésü gyüjtőtokkal együtt 34 koronáért kapható, a hátralévő füzetek pedig kényelmes havi részletekben is beszerezhetők. Az egész mü ára 60 korona lesz és 1914. évi juliusáig elkészül.

Bővebb felvilágositással a könyvkereskedők, vagy a kiadó *Magyar Földrajzi Intézet r. t.* Budapest, V. Rudolf-tér szolgál.

Kant filozofiája. A nagy königsbergi filozófus gondolatvilágának érdekes ismertetője Radó Antal kitünő vállalatának, a Magyar Könyvtárnak egyik uj füzete: Kant müvéből ad szemelvényes aforizmaszerü módon egyes gondolatokat, ugy, hogy az egésznek elolvasása után az olvasó általános képet kap Kant gondolatvilágának lényegéről és alapjáról, mint egy vázát kapja az emberi szellem alkotta a legnagyob szabásu világszemléletek egyikének s a mi a legfontosabb, mindig Kant saját szavaival, ugy hogy az olvasó mindig közvetlenül áll szemben a nagy filozófussal, idegen közvetitő nélkül. A füzetet egy kitünő kantismerő, Polgár Gyula állitotta össze, ő forditotta az egyes gondolatokat teljes megértéssel és hüséggel és bevezetésül megrajzolja Kant életének és személyiségének rövid, szemléletes képét is. A füzetet a Lampel R. (Wodiáner F. és fiai) cég adta ki; ára 30 fillér.

Uj Maupassant novellák. A modern novella legnagyobb mesterének, nálunk eddig ismeretlen négy novelláját forditotta le Benedek Marcell Radó Antal Magyar könyvtára számára s a füzet most jelent meg. Maupassant egész nagysága, mély emberismerete, csodálatos komponálló képessége és előadásának elragadó művészete benne van ebben a négy novellában, melyeknél szebbet, megragadóbbat alig tud felmutatni a modern irodalom Benedek Marcell forditása teljes művészettel adja vissza az eredetit. A füzet a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég kiadásában jelent meg; ára 30 fillér.

Heltai Jenő uj komédiái. Heltai Jenő sürün megjelenő uj könyvei közt is általános hatást fog kelteni kis komédiáinak az a sorozata, amely most jelent meg Radó Antal Magyar könyvtárában Egy operette története cimmel. Mulattató, kedvesen tanitó képek a budapesti bohém-életből, két iró és egy zeneszerző története, akik egy soha el nem készülő operette irására szövetkeznek. Heltai humorát annyira kedveli a közönség, annyi kellemes, vidám órát köszönhet neki, hogy minden uj munkája szivesen fogadott ajándék. A kis könyv a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég kiadásában jelent meg; ára 60 fillér.

Regénycsarnok.

Modern Bar Kochba.

— *Regény.* —

Irta: *Cseres Andor.* 10.

A leány minden szónál erősebben szoritotta befogott orroeskáját.

— Pedig ugy van, asszonyság! — folytatta a főbiró, — ott terem a piros szemü, acélos, sikeres buza, abból sütik a kenyeret, amiért imádkozni szoktunk, meg a kalácsot, meg a finom süteményt.

A leány is kiment a folyosóra.

Buzi Bálint ekkor végig nézett a sok pakkon, elmosolyodott, mikor meglátta a plörözös kalapot, majd ő is kiment a folyosóra és oda szólt a társasághoz:

— Megtettem, amit akartam, én csak egy ember vagyok, ne tes ék miattam itt kint állani, majd én itt huzódom meg a kis ülésen, ezzel leült a kalauz részére való szöglet ülésre a folyosón, onnan nézett ki az ablakon a gazdag aratást igérgető kalásztengerre, mely a langyos szélben ugy hullámzott mint a sósizü tenger, mikor végig vág rajta a sirocco.

A kegyelmes ur a szakaszba visszatért és a társaság követte őt.

— Ez az ember kegyelmesebb volt, mint én! — mondotta lehangoltan Turay.

Nyomasztó csend ült be a szakaszba velök, ami nem engedte, hogy szóba kezdjenek, mindenikőjök azt gondolta, hogy aki megtöri a csendet, ujból kihivja a büszke parasztot.

Igy tartott ez a kőbányai állomásig. Itt az utasok fellélegzettek, dr Brinza kezébe vette kis podgyászát, oda szólt a leányhoz:

— Hova fog szállani Hermina?

A leány ugy tett, mintha gondolkoznék, majd mosolyogva nézett a kérdezőre és csak mikor a hordár kezébe vette a keleti pályaudvaron podgyászát, ő pedig feltéve kalapját fejére és hosszu tüjével hajához tüzdelte, válaszolt a kérdésre:

— Hordár! — kocsit keritsen, a mely a Capitolba vigyen, megértette?

— Meg! — válaszolt a hordár helyett dr Brinza.

A kegyelmes ur, akit az előtéren várták elvbarátai, hátra szólt:

— Dr Sajt ur az az Brinza ur! —

Isten vele! — és ezzel eltünt az őt zajosan éljenző tömegben.

Buzi Bálint főbiró ahogy leszállott, végig tekintett az ünneplőkön, megcsóválta fejét, kék dolmányát jobb válláról bal vállára lökte és csak ugy gyalogszerrel ment tovább a nagy városba.

III.

Bomlódon, a nagy, két emeletes városháza előtt fényesen kiöltözött nők és elegáns férfiak vártak egy emberre, egy férfira, a szabadgondolkodók vezérférfiára.

Szabadgondolkodók!

Hát van-e vagy inkább lehet-e valakinek ellenvetése e kifejezés ellen?

És még is, a fogalom bár tiszta és nemes, de a kifejezés épen itt, Bomlód városában, zavaros, csodálatosan zavaros mint kijelentés, mint meghatározás épen azoknak ajkain, akik egyletbe tömörültek, hogy szabadongondolkodjanak.

Tehát alapszabályok keretébe csoportosultak, hogy a szabad gondolkodás határok, korlátok közzé emelkedjék.

Ha hiba van az eszme körül, miben van a hiba? abban-e, hogy szabadon gondolkodnak? — Ki vagy mi tiltja meg? — abban-e, hogy testületet alkotnak? — de hát mire való testület a szabad gondolkodáshoz? — mire való a korlát, a keret, a keret? — avagy vét-e, aki a korláton vagy kereten innen marad? vagy tul megy?

Egyik sem áll.

All az, hogy valami ellen tör ez a testület, valamit meg akar semmisiteni vagy legalább összetörni, lezuzni akarja, tehát rombolni akar.

Eleintén a Darvin-elmélet volt cégére, azonban mivel a derék angol tudós még előttük is hitelét vesztette, szerény nevét egyszerüen nem emlegetik többé, uj cégért tüztek ki és ezt abban a nagy házban bejegyeztették, ahol misztikusan komor módon foglalkoznak az általuk misztikusnak hirdetett tanok megsemmisitésével a jövő élet eszményével, a hittel, a reménnyel, melyet babonának mondanak.

Az ünnepelt vezérférfi névnapját ünnepli.

— Névnapját! — és ehez mint valódi keresztény igazi keresztény naptárt használ.

Hajdan, a hirhedt francia forradalomban, mikor az észnek emeltek oltárt és az Istenét lerombolták, elvetették a keresztény naptárt, oltárokra meztelen nőt állitottak! — nem, nem volt az a nő meztelen, fején frigiai sapka, lábán cothurnus, hosszuszáru római csizma, testén egy egyszerü fehér tunika s egy áttetsző égszinkék ruha volt, ugy vitték az oltáruk elé, oda ültették az Ur megszentelt helyére, mögötte egy óriási fáklya jelölte az ő igazságuk világát s ezt a fáklyát azután a nép az ész oltárán meggyujtotta.

Ime! a nagy francia nemzet kulturája ebben csucsosodott ki és őrületes eszmék tömegében gazdag nagy emberei csakis a test meztelenségében érintkeztek Darwin tanaival, elméletével és az ész még sem hasonult a bestiállitáshoz, gondolkozott és ruhát vett magára.

Mert az állatok még akkor sem szőttek, varrtak, hanem csak ugy éltek.

És a gondolkodás szabad, mint ahogy szabad volt mindig, hanem az őrületnek megnyilatkozása és tanitása nem — szabad.

A szabad gondolkodók testülete tehát két intézményt támad meg: a társadalmi rendet és vallás-erkölcsi életet.

És meg kell vallanunk, hogy a francia forradalom ama bősz energiájában a véronló férfiak nejei irtóztak a megbecstelenittetés eme fajtájától.

Az őrültnek mondható Momoró nyomdász, az ész és természet amaz őrjöngő hive, fiatal és szép feleségét állitotta igy az oltárra, aki azonban szégyenében elájult, fellázadt szemérme megmentette a csőcselék sóvár pillantásaitól, — Lebrun Charlotte, a 16 éves szép leány, meghalt szégyenében ott, ahova állitották.

Minő szégyenletes volt szépnek lenni.

Az állatkertben mennyire megbámuljuk a szép termetü, erős izmu állatokat és ezek nem értik, nem érzik a szemérmet és a szégyent, egykedvüen rágják a nekik oda dobott élelmicikket, legfelebb egy-egy bámuló tekintetet vetnek az őket birálgató emberekre, kiket Darwin elmélete dacára sem fogadnak el — társakul.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK

Miniszterek utja.

Bécs, dec. 19.

Tisza István gróf miniszterelnök és Teleszky János pénzügyminiszter tegnap éjszaka Budapestre tértek vissza. Hazai Samu báró honvédelmi miniszter tegnap este fél hét órakor Budapestről Bécsbe érkezett.

Rampolla temetése.

Róma, dec. 19.

Óriási részvét mellett ment végbe tegnap Rampolla biboros temetése. Délelőtt 10 órakor a Szent Péter templomban ünnepélyes requiem volt, amelyen 14 bibornok, igen sok püspök s a vatikáni diplomáciai kar vett részt. A bibornokot a vatikáni sirboltban helyezték örök nyugalomra.

Elitélt „báró".

Nyiregyháza, dec. 19.

A törvényszék báró Perényi cipészsegédet csalás sikkasztás és okirathamisitásért egy és fél évi fegyházra itélte.

A zaberni ügy.

Berlin, dec. 19.

A haditörvényszék most tárgyalta Forschner hadnagynak a zaberni eset hősének ügyét és jogtalan fegyverhasználatért elitélte 43 napi fogházra. A hadnagy felebbezést jelentett be az itélet ellen.

A békéscsabai választás.

Békéscsaba, dec. 19.

(Saját tudósitónktó.) A Kristóffy József lemondásával megüresedett békéscsabai választókerületben a paraszt-párt Vázsonyi Vilmos javaslatára Purjesz Lajost, a Világ felelős szerkesztőjét és az Ujságirók Egyesületének főtitkárát jelölte demokrata programmal. Purjesz jelöltségét az összes ellenzéki körökben rokonszenvvel fogadták. Támogatására az ellenzék vezetői közül többen leutaznak a kerületbe. A választás hétfőn lesz.

Wright találmánya.

Brrlin, dec. 19.

A Wright testvérek első repülésének évfordulója napján tegnap az amerikai aeroklub lakomát rendezett, a melyen Orville Wright szenzációs beszédet tartott. Megköszönvén az üdvözlést, elárulta, hogy legujabb találmányát, a repülőgép automatikus stabilizátorát már legközelebb átadja a közhasználatnak.

A bajor hercegi pár Budapesten.

Bécs, dec. 19.

Gizella bajor hercegnő és György bajor herceg ma reggel Münchenből ideérkeztek és a pályaudvarról a schönbrunni kastélyba hajtattak. A bajor herceg és hercegnő délután negyed háromkor tovább utaznak Budapestre, a hol látogatást tesznek József főhercegnél és Auguszta főhercegasszonynál.

NYILTTÉR

Értesités.

Van szerencsém t. ügyfeleimnek tudomására hozni, hogy Preiszner Géza úr **kilépett** magánmérnöki irodámból s nevemben munkát vállalni és végezni többé **nem jogosult.**

Kemény Béla,
okl. mérnök.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktözsde.

Magyar hitelrészvény	—	843.50
Osztrák hitelrészvény	—	634.50
4%-os koronajáradék	—	83.25
Osztr. magy. államv.	—	709.—
Jelzálogbank — —	—	439.75
Leszámitoló és pénzváltó	—	529.50
Hazai bank — — —	—	289.50
Magyar bank — —	—	544.—
Keresk. bank — —	—	3823.—
Rimamurányi — —	—	644.—
Salgótarjáni kőszén —	—	746.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1023.—
Közuti vasut — — —	—	634.50
Városi villamos — —	—	360.—
Adria — — — —	—	577.—
Atlantika — — — —		—.—

Gabona üzlet.

Októberi buza — —	—	11.—
Buza 1914. áprilisra —	—	11.85
Októberi rozs — —	—	7.27
Áprilisi rozs (1914) —	—	8.64
Októberi zab — — —	—	7.93
Áprilisi zab (1914) —	—	7.48—
Tengeri 1914 májusra —	—	6.56—

A szerkesztesért felelős:
Dr KRŰGER ALADÁR.

Két középiskolát végzett fiu
nyomdász tanulónak
— fizetéssel — felvétetik
a Szent László-nyomdába.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget **Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota)** és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalmi és gyászruhák **24 óra alatt.** Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készitek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

A

jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyitja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitünő saját termésü borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvétetnek.**

Aki hirdetni akar

még pedig eredményesen, az forduljon a

„LEOPOLD"
hirdető vállalathoz
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körut 41.,

ahol hirdetéseket az összes létező bel és külföldi hirlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid árakon eszközölnek. Minden felvilágositás a t. c. hirdetőknek dijmentesen.

Legszebb karácsonyfa diszek,
cukorkák, mandarin, narancs, **ananász**
és mindennemü **déligyümölcsök** valamint
Karácsonyfák dus választékban
és **legjutányosabban** beszerezhetők
Özv. Kádár Jánosné
elsőrangu füszer és csemege üzletében,
kávé, tea, és rum közvetlen behozatal.

Belépési felhivás.

A Polgári Takarék és Segély-Szövetkezet
Kossuth Lajos-utca 4. szám.
1914. január 1-én megnyitja 19-ik évtársulatát

Az igazgatóság ez uton felhivja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az uj évtársulatba való belépésre. A belépés tetszésszerinti számu törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 1 kor. fizetendő a szövetkezet pénztárába. *Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk utján is eszközölhetik.* Az uj évtársulat 3 évig tart, melynek eltelte után a tagok az általuk ekként megtakaritott tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyüjtsön és, hogy tagjai hitelének, keresetének és gazdálkodásának előmozdithatása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyujtson

Kölcsönök adatnak:

a) a heti befizetések $^9/_{10}$ része erejéig minden további biztositék nélkül;

b) ingatlanokra;

c) elegendő biztositékot nyujtó kézi zálogra;

d) megfelelő kezesség mellett váltóra, kötelezvényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétenkint 50 fillér beiratási dij fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetéti könyvecskéjét.

Az uj évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósittatnak. *A kölcsönökről kiállitott kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.*

A belépni szándékozók felkéretnek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz) mielőbb jelentkezni szieskedjenek.

Nagyvárad, 1913. december hó.

Tisztelettel

„A Polgári takarék- és segély-szövetkezet" igazgatósága.

Karácsonyi ajándék.

Fél árban sikerült bevásárlásaimat eszközölnöm, miért is abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy legujabb divatu füzőimet és füzővédőimet a legjutányosabb árban árusithatom, addig mig a készlet tart. Szives pártfogást kérve vagyok teljes tisztelettel

Rosenzweig Róza,
Nagyvárad, Szalárdi-utca 9.

Jenny Jenő
órás, ékszerész és látszerész
Szent János-utca 39. szám.

Karácsonyi és ujévi alkalomra hallatlan olcsó árban lehet szép fali-, zseb- és asztali órákat s valamint szép kivitelü ékszereket vásárolni. Szives pártfogást kérve, mély tisztelettel

Jenny Jenő
órás- és ékszerész
Nagyvárad, Szt. János-utca 39. sz.

HAJHULLÁS ELLEN

lugmentes hajmosó „**Pixobin**" lugmentes kamill hajmosó oxygénnel „**Ciwuco**". Ára csomagonként 30 fillér.

FÜRDŐSÓ.

Nemesfenyő Rózsa
Orgona Ibolya

csalódásig hüen utánozza ezen virágok illatát és ezeket huzamosabb ideig tartja meg, mint az „**Illatszerpárnácskák**". Ára csomagonként 40 fillér. Ha az Ön helységében nem kaphatók ezen cikkek, ugy küldjön bélyegekben 30, illetve 40 fillért és hozzá portóra 10 fillért és ezért bérmentve kapja ezen valóban megbizható szerek bármelyikét. Gyógyszertárak, drogériák, fodrászok és egyéb szaküzletek magas rabbatban és ingyenes propagandában részesülnek.

Készíti Ciwuco Chemische Industrie Berlin.

Egyedüli vezérképviselet: HOLCZER EMIL ZOLTÁN.
Budapest, VIII., Szigetvári-utcza.

Hirdetések
felvétetnek a kiadóhivatalban

Világatlasz

szerkesztik Kogutowicz Károly dr és Littke Aurél dr

130 térképlapon 100 fő- és 220 mellèktérkép. Névjegyzéke több mint 130.000 helynevet, a 16 füzet mindegyike pedig 8—8 térképlapot tartalmaz. Megjelenik havonta.

Havi részletfizetésre is kapható.

Karácsonyra már a 9-ik füzet is kapható, ami diszes gyüjtőtokban alkalmas és értékes ajándék Ára 34 kor.
Az egész mü ára füzetekben 50 kor.
Az egész mü ára félbőrbe kötve 60 kor.
A diszes gyüjtőtok (a füzetekhez) 10 kor.

Bővebbet a könyvkereskedők, vagy a kiadó

Magyar Földrajzi Intézet r.-t. Budapest, V. Rudolf-tér.
Kérjen mintatérképet és prospektust.

UFI YBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!

vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztittatnak.

Gyár: Köröz-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Uj! Csipke, himzés és harisnya üzlet Uj!

nyilik meg december 23-án Rákóczi-ut 5. sz. a. Eddig még nem létezett olcsó árakkal.

Tisztelettel

Friedman Jenő.

Merza Kálmán

szijgyártó, nyerges és bőröndös mester
Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szakmába vágó cikkeket, ugymint: **disz- és igás-szerszámot,** nyerget és versenyostorokat. Kivánatra megrendelés után is készitek a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, **feltünő szolid árak mellett.**

Melocco Péter cementárugyár és épitési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradi fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38. Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott karmantyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyürüket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementárugyár. Beton és vasbeton épitési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vizmedencék szakszerü épitését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

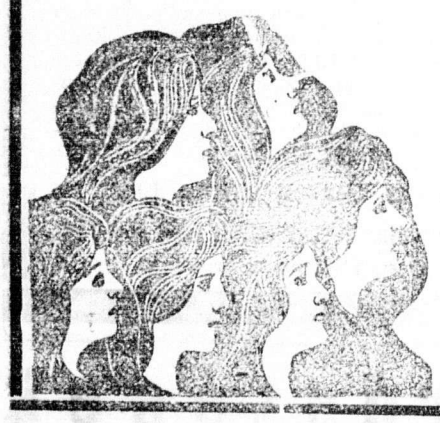
Meghivást az ország bármely részéből elfogad

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és pudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, **de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz.** Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott **kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant,** ha az itt jelzett **eredeti készitmény** nem volna kapható az ön lakhelyén, mert a **világhirü cég** magyarországi képviselete:

Holczer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám

egyszerü levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az **eredeti minőség.**

Kapható **Nagy-Váradon: Farkas István** és **Darvas István** drogeriáj ban.

Eredeti

Meteor kályhák,

kályhatálcák és ellenzők,

fa- és széntartók,

valódi porosz fütőszèn

házhoz szállitva 50 K° zsákokban

kimérve 100 K° 4·20 K és 5 K.

Tarsoly és Riszló különlegességek vaskereskedése Rákóczi-ut.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon.